

Departament Podatku od Towarów i Usług

Warszawa, 5 czerwca 2024 roku

Sprawa: petycja w sprawie zamieszczania niektórych danych w wykazie
 podatników VAT
Znak sprawy: PT8.056.1.2024
Kontakt: Kancelaria MF
 tel.: +48 22 694 55 55
 e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowna Pani,

w nawiązaniu do otrzymanej petycji w sprawie zamieszczania niektórych danych w wykazie podatników VAT, Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje.

Opis przedstawionego problemu

W piśmie zwróciła się Pani z prośbą o wprowadzenie zmian do wykazu podatników VAT, tak aby prezentowane w nim dane, takie jak: imię i nazwisko, prywatny adres oraz numer konta bankowego nie były dostępne dla każdego pytającego, lecz tylko na wniosek, który byłby składany do urzędu skarbowego.

W tym celu zaproponowała Pani wprowadzenie specjalnego numeru VAT dla każdego podatnika VAT, w oparciu o który byłaby możliwość wyszukiwania danych w wykazie. Taki numer nie byłby ogólnie dostępny, lecz byłby uzyskiwany w oparciu o ww. wniosek składany do urzędu skarbowego.

W piśmie zwróciła się Pani także z prośbą o usunięcie Pani rachunku bankowego z wykazu podatników VAT.

Przedstawione postulaty odnoszą się do podatników prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą.

Stanowisko Ministerstwa Finansów

Przedsiębiorcy zamierzający rozpoczęcie prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej są obowiązani wypełnić formularz CEIDG-1, który jest wnioskiem o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

We wniosku przedsiębiorca podaje m.in. adres zamieszkania, adresy związane z działalnością gospodarczą, dodatkowe stałe miejsca wykonywania działalności gospodarczej oraz informacje o rachunkach związanych z prowadzeniem działalności. Wniosek o wpis do CEIDG stanowi jednocześnie zgłoszenie do ZUS/KRUS, GUS oraz naczelnika urzędu skarbowego.

Dane do wykazu podatników VAT¹ są wprowadzane m.in. na podstawie informacji otrzymywanych z CEIDG² zgłoszenia identyfikacyjnego (NIP) oraz zgłoszenia rejestracyjnego w zakresie podatku od towarów i usług (VAT-R)³.

W zgłoszeniu rejestracyjnym (VAT-R) osoba fizyczna, która dokonuje rejestracji do VAT jako podatnik VAT czynny lub podatnik VAT zwolniony podaje swój adres zamieszkania, który w przypadku nieposiadania stałego miejsca prowadzenia działalności zostaje uwidoczniony w wykazie⁴.

W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą ochrona danych osobowych jest ograniczona. Przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem w przypadku, gdy administrator danych legitymuje się co najmniej jedną z określonych w art. 6 ust. 1 RODO⁵ materialnych przesłanek przetwarzania danych osobowych, wśród których prawodawca unijny wymienia przesłanki określone w art. 6 ust. 1:

- lit. c) gdy przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze oraz
- lit. e) gdy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

Jak wynika z brzmienia art. 6 ust. 3 RODO, „podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c) i e), musi być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego

¹ Link do wykazu podatników VAT: <https://www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka>

²

³ Zgodnie z art. 96b ust. 3 pkt 7 ustawy dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361), dalej: ustawa o VAT wykaz zawiera adres stałego miejsca prowadzenia działalności albo adres zamieszkania, w przypadku nieposiadania stałego miejsca prowadzenia działalności - w odniesieniu do osoby fizycznej.

⁴ W zgłoszeniu VAT-R, w bloku B2 podatnik niebędący osobą fizyczną podaje adres siedziby, natomiast podatnik będący osobą fizyczną podaje adres zamieszkania.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L.2016.119.1 z późn.zm.), zwane dalej „RODO”.

w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi".

W interesie publicznym jest zapewnienie przez administrację publiczną ochrony konsumentów i zwalczanie nadużyć do czego służy wykaz podatników VAT. Celem wykazu jest w szczególności umożliwienie dokonania weryfikacji informacji o kontrahentach, co przyczynia się do zapobiegania nieprawidłowościom i potencjalnym wyłudzeniom VAT. Wykaz przyczynia się do wzmocnienia uczciwej konkurencji wśród przedsiębiorców, w tym ograniczenia szarej strefy.

Działania krajowe polegające na przetwarzaniu danych osobowych przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą umieszczane w wykazie podatników wynikają z ustawy o VAT, spełniając przesłanki wskazane w wymienionych przepisach RODO. Jednocześnie należy wskazać, że dane prezentowane w wykazie w zakresie tych podatników odpowiadają zasadniczo danym umieszczanym w CEIDG w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.

Odnosząc się do postulatu w zakresie usunięcia rachunku bankowego z wykazu podatników VAT, Ministerstwo Finansów zauważa, że w wykazie nie są zamieszczane konta osobiste, którymi są rachunki oszczędnościowo - rozliczeniowe, tzw. rachunki ROR prowadzone przez banki dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej.

Wykaz zawiera rachunki przeznaczone dla działalności gospodarczej, którymi są rachunki rozliczeniowe, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo bankowe prowadzone przez banki lub imienne rachunki w SKOK otwarte w związku z prowadzoną przez członka działalnością⁶. Rachunki bankowe są zamieszczane i publikowane w wykazie tylko w przypadku zarejestrowanych podatników VAT, w tym podmiotów zwolnionych, którzy złożyli zgłoszenie rejestracyjne do VAT lub podatników VAT, którzy zostali przywróceniu do rejestru. Natomiast dane podmiotów, którym odmówiono rejestracji jako podatnika VAT lub którzy zostali wykreśleni z rejestru, nie obejmują informacji o rachunkach.

Jednym z podstawowych celów wykazu jest ułatwienie i przyspieszenie wyszukiwania danych o podmiotach, w tym zarejestrowanych jako podatnicy VAT, oraz - jak już wskazano - uszczelnienie systemu podatku VAT i zminimalizowanie ryzyka nieświadomego udziału podatników w tzw. przestępstwach karuzelowych.

Wykaz podatników VAT został opracowany m.in. w odpowiedzi na postulaty przedsiębiorców o zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego oraz zapobieganie wyłudzeniom VAT, poprzez stworzenie narzędzia - jednej wspólnej bazy danych - służącej do weryfikacji kontrahentów, w tym ich wiarygodności jako podatników VAT.

Wykaz stanowi dla podatników narzędzie do weryfikacji informacji o aktualnym statusie rejestracji ich kontrahentów na wybrany dzień, za pomocą określonego kryterium dostępu, tj. po numerze konta, NIP, Regon i nazwie podmiotu. Poprzez

⁶ Art. 96b ust. 3 pkt 13 ustawy o VAT

bezpłatny i szybki dostęp do danych ułatwiających identyfikację przedsiębiorcy przy wyborze kontrahentów mogą ograniczyć ryzyko wplątania w oszukańczy proceder zmierzający do wyłudzenia VAT.

Weryfikacja formalna kontrahenta jest jedną z podstawowych przesłanek branych pod uwagę przy ocenie dochowania należytej staranności przez podatników, którzy sami nie dokonali oszustwa czy też nie wiedzieli lub nie mogli wiedzieć, że dana transakcja służy oszustwu. Obejmuje ona m.in. sprawdzenie, czy kontrahent jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny lub zwolniony oraz czy nie jest wpisany do wykazu jako podmiot, który został wykreślony z rejestru jako podatnik VAT lub podmiot któremu odmówiono rejestracji. Wykaz podatników VAT umożliwia w prostszy sposób zachowanie należytej staranności przez podatników, którzy sami nie popełnili oszustwa lub nie mieli świadomości, że dana transakcja służy oszustwu.

Wprowadzenie zaproponowanego specjalnego numeru VAT, który byłby dostępny na wniosek zainteresowanego kontrahenta powodowałoby, że wykaz nie spełniałby swojego zadania jakim jest szybki dostęp do danych ułatwiających identyfikację przedsiębiorcy przy wyborze kontrahentów.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Tratkiewicz
Dyrektor
Departamentu Podatku od Towarów i Usług